

Datovou zprávou

Ke zn. SBS 09782/2019/ČBÚ-21/10

Odvolatelé:

- 1. Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s.**, IČO: 49454544, sídlem Purkyňova 2933/2, 695 01 Hodonín
- 2. Obec Ostrovánky**, sídlem Ostrovánky č. p. 1, 696 31 Bukovany, IČO: 00636827
- 3. Obec Vřesovice**, sídlem Vřesovice 72, 696 48 Ježov, IČO: 00285501
- 4. Město Vracov**, sídlem náměstí Míru 202, 696 42 Vracov, IČO: 00285498
- 5. Obec Nechvalín**, sídlem Nechvalín č. p. 13, 696 31 Nechvalín, IČO: 00488445
- 6. Obec Vnorovy**, sídlem Hlavní 750, 696 61 Vnorovy, IČO: 00285480
- 7. Obec Dolní Bojanovice**, sídlem Hlavní 383, 696 17 Dolní Bojanovice, IČO: 00284858
- 8. Obec Čejč**, sídlem Brněnská 430, 696 14 Čejč, IČO: 00284815
- 9. Obec Tvarožná Lhota**, sídlem Tvarožná Lhota 190, 696 62 Strážnice, IČO: 00285412
- 10. Město Veselí nad Moravou**, sídlem tř. Masarykova 119, 698 01 Veselí nad Moravou, IČO: 00285455
- 11. Obec Starý Poddvorov**, sídlem Starý Poddvorov 230, 696 16 Starý Poddvorov, IČO: 00285293
- 12. Obec Skoronice**, sídlem Skoronice 102, 696 41 Skoronice, IČO: 00488534
- 13. Obec Moravský Písek**, sídlem Velkomoravská 1, 696 85 Moravský Písek, IČO: 00285137
- 14. Obec Mutěnice**, sídlem Masarykova 200, 696 11 Mutěnice, IČO: 00285145
- 15. Město Kyjov**, sídlem Masarykovo náměstí 30/1, 697 01 Kyjov, IČO: 00285030
- 16. Obec Vlkoš**, sídlem Vlkoš č. p. 95, 696 41 Vlkoš, IČO: 00285471
- 17. Obec Archlebov**, sídlem Archlebov č. p. 2, 696 33 Archlebov, IČO: 00284751
- 18. Město Hodonín**, sídlem Masarykovo náměstí 53/1, 695 01 Hodonín, IČO: 00284891
- 19. Obec Karlín**, sídlem Karlín 60, 696 14 Čejč, IČO: 00488470
- 20. Obec Hrušky**, sídlem U zbrojnice 100, 691 56 Hrušky, IČO: 00283185
- 21. Obec Nová Lhota**, sídlem Nová Lhota 355, 696 74 Nová Lhota, IČO: 00285188
- 22. Obec Hovorany**, sídlem Hovorany 45, 696 12 Hovorany, IČO: 00284904
- 23. Obec Šardice**, sídlem Šardice 601, 696 13 Šardice, IČO: 00285374

Právně zastoupení:

Frank Bold Advokáti, s.r.o., IČO: 28359640, sídlem Údolní 33, 602 00 Brno, ID DS: auwd5w7

Vyjádření k podkladům rozhodnutí dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb.

Přílohy:

- *Fotodokumentace (obsažená na konci tohoto vyjádření)*
- *Videodokumentace (obsažená na externím disku zaslaném poštou)*

I.

Odvolatelé využívají možnosti dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“) a **uplatňují k podkladům rozhodnutí, konkrétně k závaznému stanovisku ministra životního prostředí** (dále „ministr“) **ze dne 4. 12. 2019, č. j. MZP/2019/430/549, následující vyjádření**, a to ve lhůtě k tomu určené dle oznámení Českého báňského úřadu (dále „ČBÚ“) ze dne 18. 12. 2019, zn. SBS 09782/2019/ČBÚ-21/10.

II.

1. Obecně vyjádření k závaznému stanovisku ministra ze dne 4. 12. 2019, č. j. MZP/2019/430/549

Ministr vydal dne 4. 12. 2019 pod č. j. MZP/2019/430/549 závazné stanovisko k žádosti odvolacího správního orgánu o potvrzení či změnu závazného stanoviska, a to konkrétně ve znění, že závazné stanovisko Ministerstva životního prostředí (dále „MŽP“) ze dne 26. 10. 2015, č. j. 24489/ENV/15 potvrzuje (dále „**potvrzující stanovisko**“).

Odvolatelé se proti potvrzujícímu stanovisku zásadně ohrazují a apelují na ČBÚ, aby níže uvedené důvody, pro které je potvrzující stanovisko nesprávné, vzal při svém rozhodování v potaz.

Odvolatelé (zejména odvolatel č. 1) předně uvádí, že vzhledem k rizikům záměru těžby štěrkopísků pro vodní zdroj Bzenec komplex akcentují v souladu s § 1 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále „**zákon EIA**“), potřebu **objektivního odborného podkladu**, který komplexně popíše výskyt i eliminaci všech nepříznivých okolností, které do budoucna pro provozování vodního zdroje zásobujícího 140 tis. obyvatel převážně Jihomoravského kraje mohou nastat.

V MŽP je přepokládán partner a garant, který zajistí, aby nanejvýš citlivá a do značné míry již precedentní kauza potenciálně i pro další vodní zdroje v ČR byla rozhodována **v souladu s principem předběžné opatrnosti**, tedy mj. nanejvýš odborně. K tomu je třeba poznamenat, že splnění legislativních požadavků pouze vytváří rámec, v němž má být na základě profesionálního a odborně bezchybného postupu „hledána pravda“ o rizicích pro vodní zdroj, to nejen v rámci samotného procesu EIA, ale i v rámci navazujících řízení.

Současně je logicky předpokládáno, že MŽP využije vlastní odborný nezávislý aparát k objektivnímu posouzení a přezkoumání podkladů a argumentů, které byly v rámci předmětné kauzy shromážděny jednak ze strany těžební společnosti a rovněž ze strany odvolatele č. 1. Česká geologická služba (dále „**ČGS**“) je servisní organizace MŽP zřízená právě za účelem výkonu státní geologické služby. Jejím úkolem je shromažďovat a poskytovat údaje o geologickém složení území, ochraně a využití přírodních nerostných zdrojů a zdrojů podzemních vod a o geologických rizicích.

Na str. 4 potvrzujícího stanoviska ministr uvádí, že „*ve vztahu k údajným možným negativním vlivům předmětného záměru, které namítají podaná odvolání proti rozhodnutí o stanovení DP, přísluší konstatovat, že tyto možné negativní vlivy předmětného záměru byly identifikovány v průběhu posuzování ...*“ a dále na též straně ministr uvádí, že „*cílem stanoviska EIA (...) není posoudit realizovatelnost záměru, ale stanovit požadavky na ochranu životního prostředí, za kterých bude možné určitý záměr realizovat.*“ **Tato dvě tvrzení jsou dle odvolatelů neúplná, a tudíž zavádějící.** Jisté negativní vlivy sice možná v procesu EIA identifikovány byly, ale jednak nebyly identifikovány dostatečně, jednak od doby tohoto procesu vyvstaly nové skutečnosti zejména v důsledku klimatických změn, které doposud posouzeny ve vztahu k záměru

nebyly. Dále cílem stanoviska EIA je především odpovědně posoudit, zda vůbec pro záměr lze stanovit takové podmínky, které zaručí ochranu životního prostředí, což s otázkou „realizovatelnosti“ záměru, kterou s konečnou platností posuzují příslušné správní úřady v navazujících řízeních, úzce souvisí. Není tedy správné „za každou cenu“ stanovit ve stanovisku EIA i pro záměr s nepříjemně závažnými negativními vlivy podmínky, které se však v průběhu provozu záměru ukážou jako zcela nefunkční.

1.1 Vyjádření k bodu 1. „Námítky VAK a uvedených obcí ze dne 6. 2. 2019, evidované ve spise ČBÚ pod č. j. SBS 04409/2019“

Pokud MŽP, odbor ochrany vod, ke dni 10. 1. 2007 záměr těžby v dané lokalitě nedoporučil, je potřeba doložit, jakými metodami hodnocení a na základě jakých úprav záměru těžby pominuly důvody, které v roce 2007 vedly k negativnímu stanovisku plánované těžby. Formálně lze sice konstatovat, že úprava záměru těžby, byť ve shodné lokalitě, vzhledem k různým datům podání znamená různé kauzy. Odborné výhrady k záměru vzhledem ke shodné pozici i předmětu záměru (těžba štěrkopísků v těžební laguně) zůstávají však zcela v platnosti a nelze se z nich vyvázat poukazováním na odlišné číslo spisu případu.

Z hlediska posuzování vlivu a rizik na podzemní vody je zmenšení plochy těžební laguny z 30 na 23.8 ha změnou nevýznamnou. Snížení intenzity těžby ze 400 na 200 tis. t/tok je z hlediska rizik záměru pro podzemní vody zcela irelevantní.

Ministr ve svém postoji upřednostňuje právní formalismus před odborným vypořádáním a zdůvodněním svých postojů k záměru těžby. Pokud je předmětem ohrožení vodní zdroj, princip předběžné opatrnosti rozhodně není naplněn tím, že MŽP zadá zpracovat „ještě jeden“ oponentní posudek. Princip předběžné opatrnosti lze naplnit tím, že v procesu EIA budou skutečně zahrnuta všechna rizika, která v souvislosti s těžbou vzniknou. K oblastem, na nichž závisí zásobení 140 tis. obyvatel pitnou vodou, je logicky třeba přistupovat s větší mírou obezřetnosti a opatrnosti v porovnání s oblastmi, která nejsou k zásobení obyvatel využívána, nebo kde osídlení dokonce chybí.

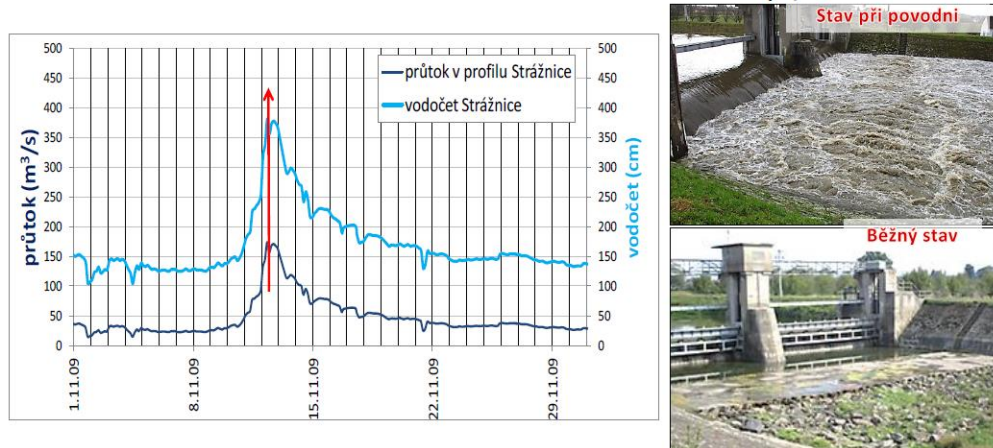
Negativní vlivy záměru těžby byly v rámci procesu EIA posuzovány neúplně co do výčtu rizik, a navíc s prokazatelně chybným uchopením hydrogeologických i hydrologických poměrů oblasti vodního zdroje Bzenec komplex i přilehlé navrhované těžebny. Část podmínek EIA (celkem jich je 58) nemá oporu v realitě. V případě zaplavení těžební laguny povodňovou vodou bude vývoj kvality vody v laguně záviset na nahodilých okolnostech chemického a bakteriologického složení vody v bezodtokém jezeře, které vlivem povodní v předmětném území vzniká. Voda z těžební laguny bude natékat k jímacím studnám vodního zdroje Bzenec Komplex a **nelze tomu žádným technickým opatřením reálně zabránit.**

1.2 Vyjádření k bodu 1.b k chybnému hydraulickému modelu proudění podzemních vod (Koppová et al., 2010, 2012, 2015)

Modelové studie Koppové z let 2012 a 2015 nejsou novým modelovým řešením, ale jednoznačně pouze doplňují základní modelovou studii z roku 2010, jak Koppová sama uvádí např. hned v úvodu popisu metodiky zprávy z roku 2012.

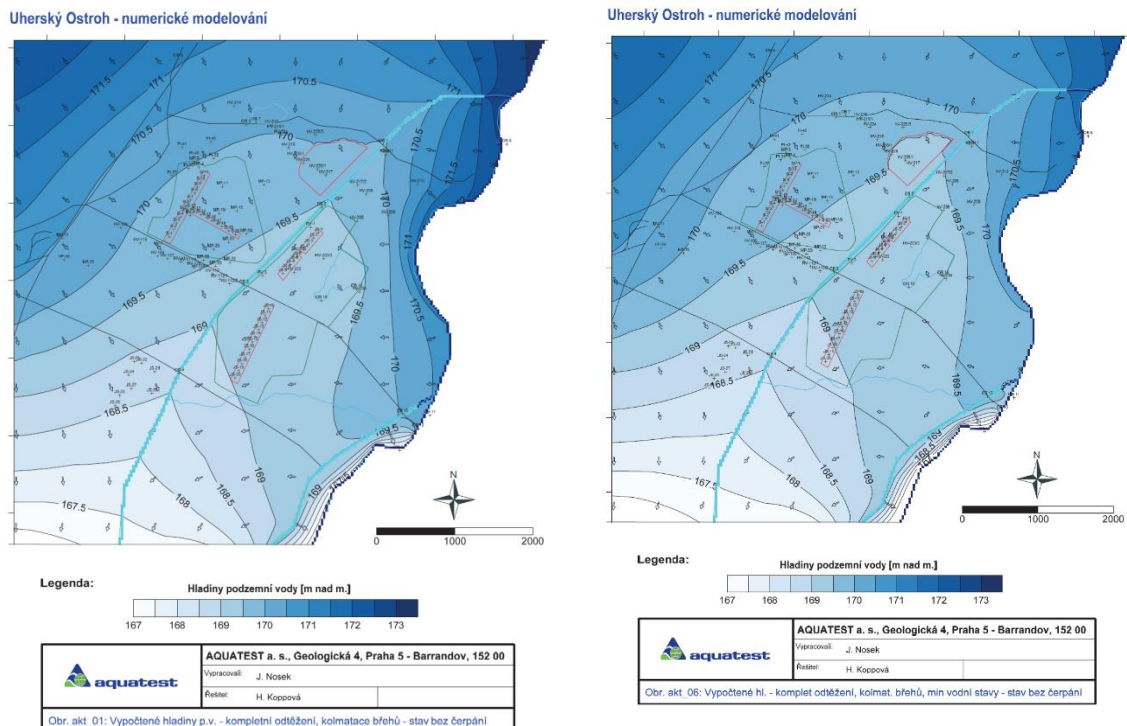
Koppová pro zpracování modelových studií dle dokumentačních zpráv nezajistila ani relevantní data o realizovaných odběrech podzemní vody v době měření. Bez těchto dat je skutečně s podivem, jak mohla autorka konstatovat kalibraci modelu. Ve variantách modelu z let 2012 a 2015 dle dokumentačních zpráv prokazatelně nedošlo k žádným změnám zadání propustnosti horninového prostředí tvořeného štěrkopísky. Nadále tak bylo pracováno s chybným schématem rozložení propustnosti odvozeným v rámci jediné udávané „kalibrace“ modelu – kalibrace byla chybně provedena ne pro běžný vodní stav, ale pro hydrologické poměry menší povodně v listopadu 2009 (Obr. 1).

Záměna povodňového průtoku za běžnou situaci na Nové Moravě v modelu Koppové

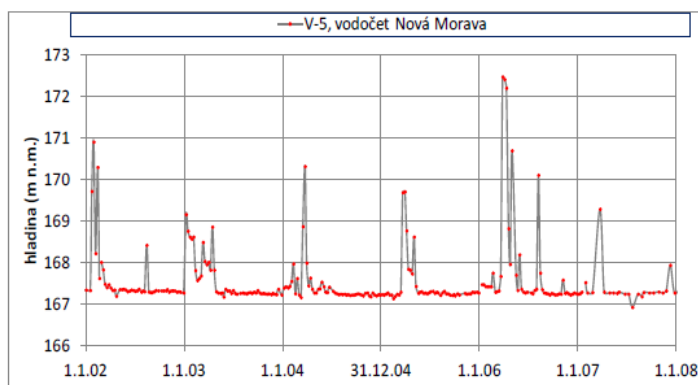
Obr.1 Záměna povodňového stavu za běžnou situaci v modelu Koppové, prezentováno rovněž v Senátu ČR 28.3.2018 a 10.9.2019

Pokud se zanalyzují výsledky modelu Koppové pro situaci bez odběrů předané do studie EIA jako příloha, je hladina v Nové Moravě o 1.5 – 2.0 m nad úroveň běžného stavu (Obr. 2). Tato skutečnost pro propustný kvartérní kolektor znamená zásadní zkreslení hydrogeologických poměrů. Při simulaci extrémně suché periody je hladina Nové Moravy znovu přibližně 1.5 – 2.0 m nad úroveň běžného stavu (Obr. 2). Odvolatelům není tedy jasné, jak autorka splnila požadavek na simulaci extrémně suché periody, když byly v modelu pro Novou Moravu stále zadány nesprávné hladiny povodňového stavu.

Obr.2 Povodňové hladiny v Nové Moravě v ustáleném modelu Koppové, vlevo modelem interpretovaný „běžný stav“, vpravo modelem interpretovaný extrémně srážkově podnormální stav, poměry bez odběrů. Izolinie podzemní vody v oblasti vodního zdroje ukazují stav hladin o 1.5-2.0 m výše, než jsou hladiny prokazatelně zjištěné měřením v terénu. Převzato z podkladů EIA – příloha 1 – 12.

Za běžného hydrologického stavu je hladina v Nové Moravě v prostoru křížení se silnicí č. 54 z Bzence do Veselí nad Moravou v úrovni 167.2 m n. m (Obr. 3) – změřená hodnota. Hydraulický model Koppové pro dané místo udává hladinu 169.2 m n. m. A to i přesto, že sama Koppová k 15. 10. 2012 naměřila hladinu správnou (pro obvyklý stav).

Měření SAKOL -
Ekotechnologie

Obr.3 Kolísání hladiny v Nové Moravě, běžný stav (167.2 m n.m.) a povodňová období (hladina nad úrovní 169 m n.m.). Chybný model Koppové pracuje s „běžným stavem Nové Moravy v úrovni 169.2 m n.m., tedy o dva metry (!) výše, než jsou prokazatelně změřená data společnosti SAKOL-ekotechnologie. Převzato z prezentace v Senátu ČR k 10.9.2019

Koppová v rámci přizpůsobení modelu podmínkám lokality (tedy při jeho kalibraci) prokazatelně nevyužila ani zásadní materiál Vacka (1983) dokumentující dlouhodobou čerpací zkoušku, přestože ho ve svých podkladech uvádí. Model Koppové nevyužil žádné informace z 239 záznamů o propustnosti horninového prostředí dostupných v databázi ČGS – Geofondu pro oblast nivy Moravy v okolí vodního zdroje Bzenec komplex. Model Koppové ke své kalibraci nepoužil žádné dostupné informace o neovlivněných poměrech proudění v zájmovém území, přestože se je snaží interpretovat. Přitom zejména v tak významné kauze je kalibrace modelu a prokázání jeho shody s různými pozorováními základním předpokladem. Model Koppové zkresleně udává Novou Moravu jako nejvýznamnější zdroj vody pro vodní zdroj Bzenec komplex.

Model Koppové et al. jednoznačně nesplňuje požadavky dané zákonem EIA, a to minimálně ve dvou paragrafech:

- § 1 odst. 3: Účelem posuzování vlivů na životní prostředí je získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů, a přispět tak k udržitelnému rozvoji společnosti.
- § 19 odst. 2: Držitel autorizace je povinen zpracovávat dokumenty podle příloh č. 3, 3a, 4, 5, 7 a 9 k tomuto zákonu odborně, objektivně a v plném rozsahu, s dodržением stanovených náležitostí (ve znění přílohy č. 4, část D – komplexní charakteristika vlivů záměru).

Jak vyplývá z ostatního textu, hydraulický model použitý pro posuzování vlivů záměru na životní prostředí není odborný (je odborně chybný), není objektivní (jednoznačně preferuje zájmy těžaře) a ani nezpracoval problematiku v plném rozsahu a není komplexní (množství opomenutých dostupných vstupních dat, selektivní výběr kontaminantů a scénářů).

Je rovněž potřeba zdůraznit, že model Koppové je prokazatelně zásadně vadný nejen proto, že je v zásadním nesouladu s modelem PROGEO. Ale především proto, že ve svých závěrech a výsledcích odporuje pozorované, změřené a opakovaně zaznamenané realitě, dokonce přímo autorkou modelu v případě záměru hladin k 15. 10. 2012. Posudky, jejichž autoři nebyli dostatečně odborně způsobilí

informace modelu do hloubky analyzovat, nebo snad uváděné nedostatky záměrně přešli, na této skutečnosti nemohou nic změnit.

Model Koppové obsahuje prokazatelně zásadní chyby, zcela zkresluje hydrogeologické poměry v oblasti vodního zdroje Bzenec komplex i plánované těžebny Uherský Ostroh a nelze ho tak vzhledem k požadavkům EIA vůbec přijmout za odborný podklad pro posuzování vlivu na vodní zdroj, přestože se tak dosud děje a ministr tato pochybení potvrzujícím stanoviskem nadále ignoruje.

Pro úplnost odvolatelé sdělují, že MŽP bylo detailně obeznámeno s výhradami k modelovému zpracování hydrogeologických poměrů vodního zdroje již z období, kdy premiér Bohuslav Sobotka navštívil odvolatele č. 1 (červen 2016), a stal se jedním z petentů petice „NE ohrožení pitné vody pro 140 tisíc lidí!“. Od té doby proběhly dvě rozkladové komise a MŽP stále vydává hydrogeologický model Koppové za bezchybný a metodicky dostatečný. Rovněž bylo MŽP odvolatelem č. 1 opakovaně navrhováno, aby kvůli objektivnímu posouzení byl model Koppové posouzen dvěma nezávislými odborně kompetentními institucemi (typu univerzity), disponujícími týmy kompetentních odborníků na matematické modelování pro potřeby hydrogeologie. Oponentní posudek, který MŽP objednalo (Tylčer 2015), je odborně nedostatečný, obsahuje chybné závěry a podceňuje komplikovanost hydrogeologických poměrů zájmové oblasti.

1.3 Vyjádření k bodu 1.c k hydraulické bariéře

Návrh hydraulické bariéry byl faktor, který pomohl „uklidnit“ posuzovatele a umožnil prosazovat záměr těžby šterkopísků přímo v hlavním směru nátoku podzemní vody k vodnímu zdroji Bzenec komplex (5. největší zdroj využívající podzemí vodu v ČR). Hydraulická bariéra z titulu vlastního názvu má fungovat v tom smyslu, že přehradí proud podzemní vody mezi místem rizika (kontaminovaná těžební laguna) a mezi chráněnou oblastí (v daném případě vodním zdrojem Bzenec komplex).

Popsaný výčet rizik kontaminace laguny (tab. 38, Hodnocení rizik, Žídková 2013) je v podkladech EIA uvažován vždy výhradně v souvislosti s těžbou (odbouratelné minerální oleje, později doplněna motorová nafta). **Rizika vnosu kontaminujících látek povodní jsou naprosto nepřijatelně zúžena na konstatování, že těžební mechanismy budou před povodní vymístěny** (bod d) tabulky 38). Přitom vzhledem k desítkám průmyslových a skladových areálů v nivě Moravy i kvalitě vody při povodni je zřejmé, že povodeň může, a dokonce bude, pokaždé měnit kvalitu vody v bezodtokém jezeře, ve kterém se těžební laguna bude po každé větší povodni nacházet, čímž bude ohrožován vodní zdroj Bzenec komplex. Bezodtoké jezero vzniká v důsledku ohrázení Nové Moravy a dvou liniových staveb (silnice č. 54 a železniční trať) situovaných kolmo k ose údolní nivy Moravy. Zátopa po povodni vydrží i několik týdnů, jak je známo ze zkušeností s minulými povodněmi (1997, 2006 aj.).

Odvolatelé v této souvislosti zdůrazňují, že povodně reprezentují nahodilou, a proto i v delším výhledu nepředvídatelnou složku přírodního prostředí. V průběhu povodní v závislosti na jejich rozsahu dochází k transportu a relokaci enormního množství plavenin antropogenního a především přírodního původu (organického a anorganického). Důsledkem povodní je obvykle destrukce antropogenních staveb a zařízení v dosahu a prakticky vždy nastartování hnilobných a kontaminujících procesů vodního prostředí.

Ochrana proti povodním spočívá v uplatnění racionálních postupů plánování rozvoje společnosti při uplatnění historické paměti o úrovni, dosahu, vlivu a způsobených škodách při historických povodních a rovněž při uplatnění předběžné opatrnosti ve vztahu k povodním příštím.

Za účelem ochrany podzemní vody i před důsledky povodní bylo vydáno nařízení vlády č. 85/1981 Sb. o chráněných oblastech přirozené akumulace vod (CHOPAV) s plošným zákazem těžby a odkrývání hladiny podzemní vody.

Plánovaná těžebna Uherský Ostroh se nachází v aktivním záplavovém území, v dosahu dvacetileté povodně. Za povodně by prokazatelně došlo k úplnému nahrazení objemu vody ve štěrkovně vodou povodňovou. Jen pod úrovní terénu projektované štěrkovny se po odtěžení jedná o objem dosahujícího cca 3 mil m³. Navíc koncepce protipovodňové ochrany v kombinaci s dopravními stavbami situovanými napříč údolní nivou Moravy (železniční trať, silnice č. 54 a 495) vytváří v navrženém území těžebny bezodtoké jezero, kdy po povodni v roce 1997 došlo k jeho vymizení až po několika týdnech.

Právě tato povodeň (1997) přerušila velmi důležité sanační práce vedené za účelem odstranění chlorovaných uhlovodíků pronikajících k vodnímu zdroji Bzenec komplex z oblasti Moravského Písku až na období 2 let. Šlo nejen o dočasné zatopení území, ale o zničení veškeré infrastruktury, přístupových cest, poškození vrtů a dalších zařízení. Obnovení situace a provozu sanačního čerpání bylo technicky, finančně i časově velmi náročné. Odvolatel č. 1 má tak historickou zkušenost s nepředvídatelnými riziky, které povodně přináší.

Pro účely dokumentace rozsahu záplav při jarní povodni v roce 2006 (z tání sněhu) je přiloženo na externím disku video „Vrtulnik20060331-1705.wmv“ z nástupu jarní povodně. V čase:

- 1:49 – 2:00 je záběr od SZ k Uherskému Ostrohu s rozsáhlým rozlivem na pravém břehu odlehčovacího kanálu Nová Morava,
- 2:00 – 2:20 je patrné, že Ostrožská jezera (včetně Vodárenského jezera) zůstala zaledněná a bez průvalu povodňové vody (dtto na konci videa)
- 2:42 je:
 - o v popředí patrné zaplavení polí podél silnice č. 495 z Moravského Písku do Uherského Ostrohu,
 - o dále v pohledu patrný rozliv v oblasti nádrže Pláňavy,
 - o patrné zaplavení prostoru projektované těžebny Uherský Ostroh – západně od silnice č. 495.

Video „Vrtulnik20060403-1105.wmv“ reprezentuje situaci o čtyři dny později, kdy lze konstatovat pro časy:

- 3:08 - k průvalu povodňové vody do Jezera Černý nedošlo,
- 3:16 - pohled na most přes naplněný odlehčovací kanál Nová Morava (silnice č. 54),
- 10:03 – 10:27 vzdálenější pohled k zaplavené oblasti projektované těžebny Uherský Ostroh přes jezero Černý v popředí.

Povodně v projektovaném prostoru těžebny Uherský Ostroh znamenají prokazatelně rizika a nezvladatelný element s nepředvídatelnými dopady na kvalitu vody v prostoru těžebny. Je iluzorní předpokládat, že za povodňové situace se podaří v zatopeném území zprovoznit hydraulickou bariéru.

Navíc funkce hydraulické bariéry je v modelu Koppové bez zdůraznění vždy kalkulována pro běžný hydrologický stav, **bez povodně, kdy scénář povodně byl opominut.** Vznikl přitom mylně dojem, že hydraulická bariéra bude funkční a obsluhovatelná za každé hydrologické situace včetně povodně (podmínka EIA č. 54), ačkoliv je spíše s ohledem na výše uvedené opak pravdou.

V pojetí návrhu a simulace bariéry v modelu Koppové navíc hydraulická bariéra vůbec neplní svoji funkci bariéry. **Vůbec nedochází k přehrazení proudu podzemní vody z těžební laguny k jímacím vrtům,**

protože čerpaná voda z bariéry má být vypouštěna zpět do těžební laguny, čímž se znásobí přitékající množství vody k čerpaným vrtům bariéry. Koppová tento trik (ano, toto expresivní označení je zde plně na místě) použila s dvěma cíli. Nemusela nijak řešit, co se bude dít s vyčerpanou kontaminovanou vodou. V daném nastavení (se zpětným vypouštěním kontaminované vody do těžební laguny) vychází hydraulické ovlivnění vodního zdroje Bzenec komplex jako nevýznamné. Nutnou daní je ale právě skutečnost, že hydraulická bariéra není vůbec funkční, což je v rozporu s požadavky EIA, a v konečném důsledku i se souhlasným stanoviskem MŽP, které předpokládá funkčnost požadované hydraulické bariéry. Neodbornost modelového podkladu (porušení § 1 odst. 3 a § 19 odst. 2 zákona EIA) tak uvedla v omyl státní orgán, který z této dokumentace vycházel. Celý koncept hydraulické bariéry v dané pozici je kvůli povodním a kvůli ovlivnění vodního zdroje Bzenec komplex zcela zcestný. Skutečnost, že Tylčer (2015), nebo Landa (2017) tuto skutečnost nerozpoznali, nebo opominuli, na věci vůbec nic nemění.

Přes širší oblast plánované těžebny dochází k hlavnímu přítoku podzemní vody ke studnám vodního zdroje Bzenec komplex v rámci tzv. hradištského příkopu. Tento fakt je dokázán mnoha odbornými výzkumy a zdroji, např.:

- *Taraba J. (1970): Bzenec: Závěrečná zpráva o provedení hydrogeologického průzkumu. Geotest, Brno.*
- *Vacek Z. (1983): Bzenec – komplex, hydrogeologický průzkum, Vodní zdroje Holešov, Holešov.*
- *Malý J. (2000): BZENEC-KOMPLEX Účelová pozorovací síť podzemní vody. - Hydrogeologie, Napajedla.*
- *Hrubý J., Střemcha J., Zajíc J. (2001): Sanace těžkavých chlorovaných uhlovodíků v předpolí prameniště Bzenec, aktualizace analýzy rizika 2000. - SAKOL-ekotechnologie, Praha.*
- *Krásný et al. (2012): Podzemní vody České republiky. Regionální hydrogeologie prostých a minerálních vod. - ČGS. Praha.*
- *Kryštofová E., Burda J., Bruthans J. (2016): Projekt Rebalance – hydrogeologický rajon 1651 Kvartér Dolnomoravského úvalu. - ČGS. Praha.*
- *Uhlík J., Zeman O. (2015, 2016, 2018): Vodní zdroj Bzenec – komplex, Modelové hodnocení jímacího území, dokumentace 1. - 3. etapy prací.*

Výše uvedené citace ukazují na fakt, že pojetí modelu Koppové použitého v rámci posuzování vlivů na životní prostředí je v příkrém rozporu se všemi předchozími zásadními hydrogeologickými průzkumy v oblasti, které byly realizovány špičkovými odborníky, a to za posledních cca 50 let!

Přehrazení tohoto proudu podzemní vody v hradištském příkopu v podmínkách bez povodně teoreticky možné je. Povede ale k nepřijatelným poklesům hladiny podzemní vody v oblasti odběrných studní vodního zdroje Bzenec komplex a ke ztrátě vydatnosti vodního zdroje, jak dokládá Uhlík a Zeman (2015, 2016, 2017). Provozovatel bariéry (po ukončení těžby zřejmě stát – opravdu chce stát vzít tato rizika na sebe?) by musel čerpat, čistit a někam vypouštět proud podzemí vody o velikosti větší než 100 l/s. Navíc vzhledem k přehrazení hlavního přítoku k vodnímu zdroji by na významu získal dotok z jiných oblastí s výskytem kontaminantů (rezidua CIU, dusičnany, pesticidy). Došlo by tak stejně ke zhoršení kvality vodního zdroje Bzenec-komplex.

Nerealizovatelnost a možnost selhání takto komplikované ochrany vodního zdroje Bzenec komplex shledala i ČGS, která i proto ve svých závěrech realizaci těžby v dané pozici k vodnímu zdroji Bzenec komplex nepodpořila (sp. zn. SOG-441/523a/2017). Modelové výpočty Koppové ani Uhlíka a Zemana nejsou nijak vztaženy na detail velikosti jímacího vrtu bariéry. Ve vztahu k **nutnému počtu vrtů**, jejich průměru, vystrojení, obsypu a dalším faktorům model Koppové neposkytuje vůbec žádné informace. Model Uhlíka a Zemana pouze jednoznačně poukázal na skutečnost, že záměr přehradit kontaminovaný proud podzemní vody z oblasti plánované těžební laguny nelze docílit bez významného ovlivnění kvality a ztráty vydatnosti Vodního zdroje Bzenec komplex.

Návrhy důkazů:

- Fotodokumentace (obsažená na konci tohoto vyjádření)
- Videodokumentace (obsažená na externím disku zaslaném poštou)

1.4 Vyjádření k bodu 1.d k nesplnitelným podmínkám EIA

V předchozím bodu 1.c bylo pro běžný hydrologický stav zargumentováno, že:

- scénáře rizik pro proces EIA byly účelově omezeny pouze na kontaminaci spjatou přímo s těžbou, což je nepřípustné vzhledem k dalším rizikům vzniklým kvůli odkrytí hladiny podzemní vody (nesplnění požadavku § 19 odst. 2, a příloha č. 4, část D zákona EIA),
- hydraulická bariéra je navržena tak, že bude protékána proudem kontaminované podzemní vody, a vodní zdroj nijak neochrání proti látkám nesorbujícím a nedegradujícím; přitom MŽP i stanovené podmínky EIA oproti podkladovým materiálům EIA odvozených Koppovou požaduje „úplně zamezit odtok kontaminace k jímacím studnám“ (v tomto smyslu byl rozhodovací státní orgán uveden v omyl v důsledku chybného odborného podkladu),
- v takovém případě ale jednoznačně dojde k ovlivnění vodního zdroje z hlediska kvantity i kvality,
- reálně čistit čerpané množství přesahující 100 l znečištěné vody za sekundu vyžaduje enormní náklady a je spíše za hranicí technických možností,
- žádné detailní výpočty zaměřené na stanovení bezpečného počtu vrtů k přehrazení proudu podzemní vody k prameništi Bzenec komplex a na jejich konstrukční parametry, provedeny nebyly.

Pro stavy při povodni a blízko po povodni, na něž jsou vázány nejvíce rizikové scénáře pro vodní zdroj Bzenec komplex, je třeba konstatovat:

- všechny provedené hydraulické výpočty realizované pro stav bez povodně jsou neplatné pro podmínky povodně. Rizika reprezentující vliv povodně tak nejsou v EIA nijak objektivně zohledněna (podmínky č. 7 a č. 18 stanoviska EIA),
- čerpání hydraulické bariéry, čištění čerpané vody z plochy jezera povodňové vody, v němž bude situována těžební laguna, je utopické a absurdní (podmínka č. 54 EIA) – viz následující foto,
- udržení funkční sanační technologie v aktivním záplavovém území je nerealistické.

Obr.4 Situace odeznívající povodně v roce 1997, most přes odlehčovací kanál Nová Morava (silnice 495 z Moravského Písku do Uherského Ostrohu), do prostoru mezi most a remízek v jezeře je projektován záměr těžebny, Podmínky EIA ve vztahu k hydraulické bariéře jsou pro stavy povodní nesplnitelné

Pro oblast vodního zdroje Bzenec komplex a plánované těžebny za účelem pochopení a dokumentace stavů při povodních odvolatelé odkazují na připojené přílohy fotodokumentace (obsažená na konci tohoto vyjádření) a videodokumentace (obsažená na externím disku). Po zhlédnutí těchto materiálů je absurdita podkladů těžební společnosti k hydraulické bariéře i následných ustanovení EIA vázaných k bariéře (podmínky č. 7, 18, 54) zřejmá. Při velkých povodních bude v místě vodního zdroje i vrtů hydraulické bariéry rozsáhlé jezero s hloubkou až několik metrů (Obr. 4).

Pokud v rámci bodu „d“ ministr argumentuje zpětným zasakováním „přečištěné“ vody zpět do laguny, je potřeba konstatovat, že hydraulická bariéra bude proudem kontaminované vody protékána a nijak neochrání vodní zdroj ani v podmínkách běžné hydrologické situace, natož při povodni. Tento nedostatečný návrh „hydraulické bariéry“ vzešel z extrémně zúženého výčtu možných kontaminantů, kdy Koppová v rámci modelových prací uvažovala výhradně minerální oleje odbouratelné za 28 dní (tedy pouze scénář vázaný na těžbu, nikoliv povodně). **Celý návrh hydraulické bariéry byl přitom vydáván a posuzovateli přijímán za bezpečnou pojistku k ochraně vodního zdroje Bzenec komplex.**

Modelové práce Uhlík a Zeman (2015-2018) prokázaly, že provozování hydraulické bariéry s cílem zamezit šíření kontaminace za hydraulickou bariéru (podmínka č. 7 EIA) znamená přehradit veškerý přítok podzemní vody od SV strukturou hradištského příkopu. Strukturou hradištského příkopu k vodnímu zdroji Bzenec komplex natéká více jak 50 % běžně jímaného množství. Hydraulickou bariéru nelze bezpečně nastavit tak, aby selektivně jíkala pouze kontaminovaný proud. V extrémně propustném prostředí štěrkopísků bude vzniklá hydraulická deprese bariérových vrtů sčerpávat i proudění ze stran původně směřující mimo těžební lagunu.

Mnohokrát opakovaná myšlenka, že lze navracet vodu z bariéry do kontaminované těžební laguny a současně bariérou chránit vodní zdroj je hydraulicky zcela nekorektní a zavádějící. Nejvydatnější prameniště vodního zdroje Bzenec III sever je dominantně zásobeno přítokem hradištským příkopem – přibližně v ose údolní nivy Moravy. Pokud by bariéra přehradila přítok hradištským příkopem, jednoznačně dojde ke kvalitativním změnám v prameništích vodního zdroje – na významu získají přítoky z oblastí, kde kvalita vody je zhoršená (CIU, dusičnany, pesticidy). Pokud bariéra proud vody z kontaminované laguny nepřehradí, dojde ke zhoršení jakosti vody v nejvydatnějším prameništi v důsledku kontaminace jímaného kolektoru přes těžební lagunu. Posudek Tylčera (2015) ve vztahu k hydraulické bariéře je zavádějící, protože si skutečnou situaci povodně a změnu hydraulických poměrů v jímaném kolektoru vůbec nepřipustil.

S prokazatelně chybně a nedostatečně nakalibrovaným modelem Koppové, nevhodnou okrajovou podmínkou Nové Moravy, extrémně zjednodušeným schématem rozložení hydraulické vodivosti bez zavedení skutečných detailů rozměrů vrtů (průměr, výstroj, obsyp) se k nutnému počtu vrtů a bezpečnosti hydraulické bariéry nelze vyjadřovat ani pro běžné hydrogeologické poměry, natož pro stav povodně (podmínka č. 18 EIA je tak nesplněna).

Podmínka č. 54 EIA stanoví, že je třeba „zabránit šíření kontaminujících látek, které mohou ohrozit jakost povrchových, nebo podzemních vod“. Žádná varianta modelu a návrhu hydraulické bariéry Koppové tento požadavek nerespektuje ani pro stav bez povodní. Hydraulická bariéra bude při zpětném vypouštění vod do těžební laguny protékána a částečně obtékána kontaminovaným proudem podzemní vody z těžební laguny. Poměry při povodni práce Koppové ani podklady EIA nijak neřeší. Zadaná modelová kolmatace břehů štěrkovny (1m mocná vrstva propustnosti 1e-6 m/s) snižuje zcela nerealisticky propustnost břehů štěrkovny o 3 řády a tím i logicky vypočtená množství k odběru.

Podsouvání shody modelu Uhlík a Zeman a modelu Koppové je zavádějící interpretace pana Josefuse (2017), zadavatele modelových prací Koppové, a rovněž právníka Uherka zastupujícího těžební společnost. V modelu Koppové je Nová Morava hlavním zdrojem vody pro prameniště Bzenec komplex – má dominantně dotační funkci (tabulka na obrázku 5). Opakovaně naměřená (nikoliv modelová) realita vodního zdroje Bzenec komplex za stavů bez povrchových přítoků je taková, že Nová Morava je dominantně drenážním tokem a vcezované množství vody z toku k objektům vodního zdroje je nevýznamné. Oba uvedené modely tedy shodné nejsou, naopak – jsou v přímém rozporu.

Model Koppové k poměrům Nové Moravy

Tabulka 18: Modelová bilance vod v závislosti na intenzitě čerpání (režim IN = vstup do modelu; režim OUT = výstup z modelu); všechna množství v l/s

Oblast	Režim in/out	Bez čerpání	V0	V1	V2	V3
Morava	IN	33	42	46	41	53
	OUT	78	75	74	75	71
Nová Morava	IN	8	85	135	57	189
	OUT	94	22	18	25	15
Bařův kanál	IN	43	52	55	51	62
	OUT	0	0	0	0	0
Plaňavy (severní nádrž)	IN	0	0,6	1,5	0,1	4
	OUT	1,8+1,7	1,8	1,8	1,8	1,8
bývalé štěrkovité (jižní nádrž)	IN	0	2	5,9	0,5	12
	OUT	4,5+5,5	4,5	4,5	4,5	4,5
vrty	IN	0	0	0	0	0
	OUT	0	190	260	150	350

Model pro neovlivněné poměry uvažuje drenáž do Nové Moravy pouze 94 l/s, realita je přibližně 250 l/s pro suché období

Nová Morava nesprávně vykreslena jako hlavní zdroj vody pro prameniště (např. infiltrace 85 l/s pro V0), přitom ale drenáž jen 22 l/s – infiltrace nemůže být větší než drenáž

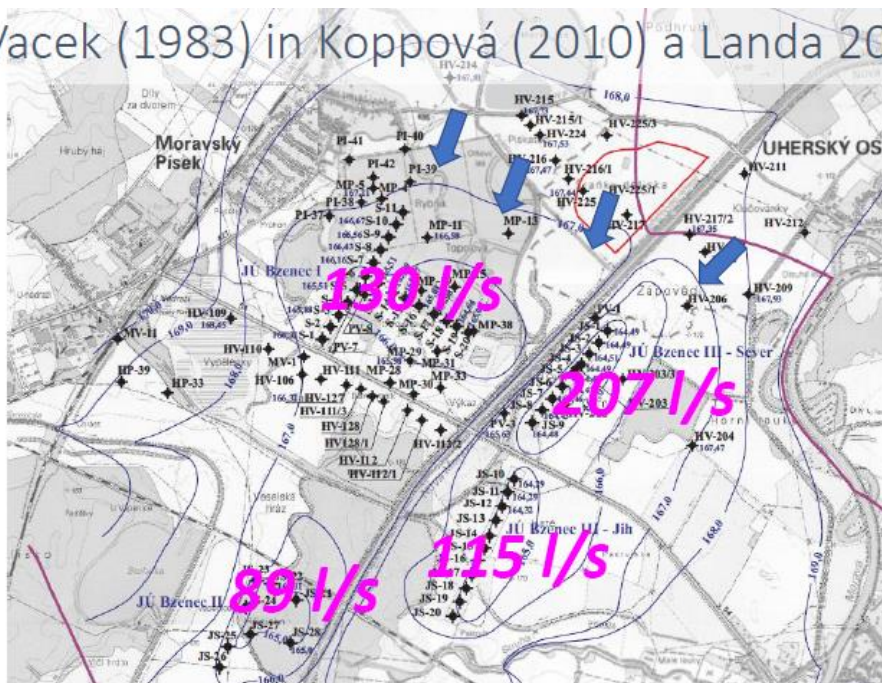
Model několikanásobně zkresluje bilanční toky, směry a zdroje proudění podzemní vody pro prostor pramenišť a štěrkovny.

Obr.5 Nesprávné pojetí bilance Nové Moravy v modelu Koppové. Převzato z prezentace v Senátu ČR k 10.9.2019

Těžba štěrkopísků v oblasti jezera Černý, kterou je často zastánci těžby argumentováno z důvodu obdobné pozice vůči vodnímu zdroji Bzenec, byla právě vzhledem k rizikům pro vodní zdroj Bzenec komplex ukončena. Proudění podzemní vody přes jezero komplikují výsypky. Ve skutečnosti přes jezero Černý k vodnímu zdroji natéká voda z oblasti jezové zdrže Veselí nad Moravou, nikoliv z jezové zdrže Uherský Ostroh. Mocnost štěrkopísků v oblasti zdrže Veselí je ale značně redukována na jednotky metrů, hladiny v blízkých vrtech jsou odtržené od hladiny zdrže. Lze tak doložit, že komunikace s jezovou zdrží je omezená. Hlavní přítok k vodnímu zdroji Bzenec komplex je realizován od S až SV – prostorem hradištského příkopu, kde mocnost štěrkopísků v maximech dosahuje téměř 50 m.

Význam zásobení vodního zdroje Bzenec komplex hradištským příkopem dokládá i víceetapová čerpací zkouška Vacka (1983), respektive poměr čerpaných množství podzemní vody z jednotlivých pramenišť (Obr. 6)

Vacek (1983) in Koppová (2010) a Landa 2017

**Data in Vacek (1983) Koppová nijak nevyužila ke kalibraci modelu
Poměr odběrů z pramenišť Bzenec dokladuje význam hradištského
příkopu pro přítok p. vody k pramenišťm**

Obr.6 Velikost odběrů pramenišť Bzenec I a Bzenec III sever (130 + 207 l/s) dokládá převládající přítok k vodnímu zdroji hradištským příkopem od SV přes oblast plánované těžebny. Převzato z prezentace v Senátu ČR k 10.9.2019

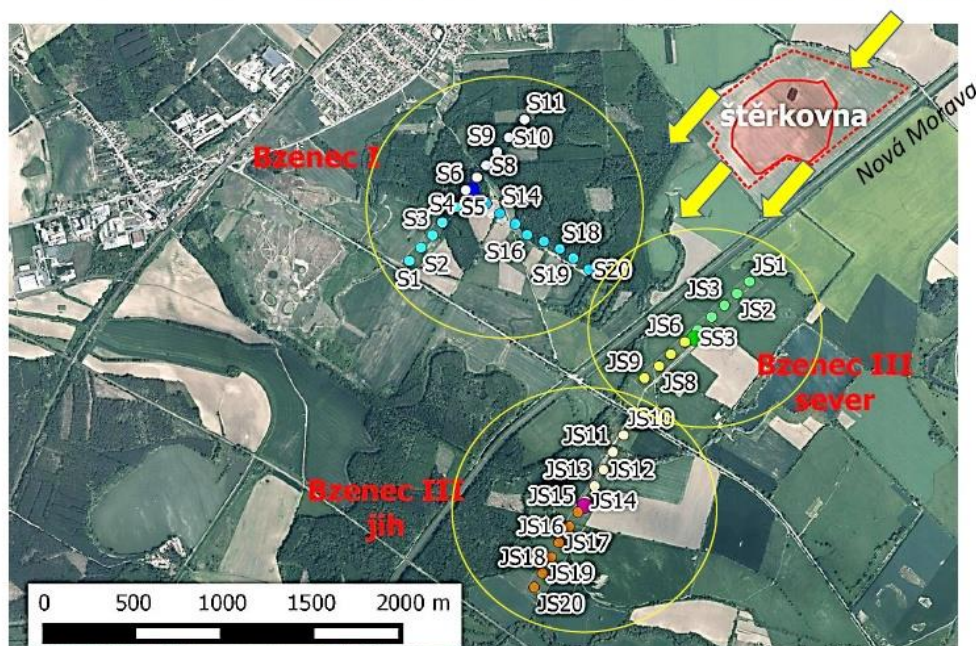
Odpor odvolatele č. 1 k realizaci štěrkovny má logické opodstatnění primárně dané pozicí plánované těžebny u jímacích studní vodního zdroje (Obr. 7), navíc v nátokové oblasti.

V komentáři k podmínce č. 44 EIA MŽP zcela mívá skutečnost, že povodně v závislosti na velikosti vedou k úplnému zaplavení oblasti vodního zdroje a plánované těžby na období jednotek dnů až týdnů (viz příložená foto a video dokumentace).

Každá větší povodeň přemísťuje enormní množství zemního materiálu pojmutého vodní erozí. Současně dochází k zásadnímu propadu kvality vody. Pokud se podmínka č. 44 má týkat pouze rekultivace, EIA zcela pomívá vliv povodní na těžební lagunou situovanou v aktivním záplavovém území. Travní pásy, ani hydraulická bariéra neřeší hlavní rizikový stav (povodeň). Právě nahodilost nepříznivých faktorů při povodni je důvodem existence ustanovení vodního zákona o zákazu těžby a odkrývání hladiny podzemní vody v CHOPAV s jasným cílem chránit vodní zdroje.

Jezero Černý samozřejmě rizikem pro vodní zdroj Bzenec komplex je. Proto zde těžba byla ukončena, a proto bylo zabráněno dalšímu rozšiřování a zahlubování těžebny. Tyto realizované kroky nemají být zcela proti principu předběžné opatrnosti popřeny vytvořením „jezera Černý č. 2“ zvažovanou novou těžbou – navíc (na rozdíl od jezera Černý) v hlavní nátokové oblasti k vodnímu zdroji a v blízkosti nejvydatnějšího pramenišť s optimální kvalitou jímané vody z hlediska upravitelnosti. To by znamenalo minimálně zdvojnásobení rizik pro vodní zdroj. Uvedené se týká i vyjádření ministra k bodu „f“ potvrzujícího stanoviska.

Situace štěrkovny a pramenišť vodního zdroje Bzenec

Obr.7 Situování plánované těžebny Uherský Ostroh do nátokové oblasti vodního zdroje. Převzato z prezentace v Senátu ČR k 10.9.2019

1.5 Vyjádření k bodu 1.g k nekonzistenci hodnocení rizik

Studie Koppové je v popisu hydrogeologických poměrů zavádějící materiál popírající naměřená data jak z posledních let, tak starší data pořízená v rámci zásadních hydrogeologických průzkumů předcházejících zpracování hlavní modelové studie v roce 2010 (Taraba 1971, Vacek 1983, Malý 1990, Štřemcha 2009, a další). Výčet scénářů rizik je nepřipustně zúžen pouze na činnosti spjaté s těžbou. Všechny výpočty jsou vztaženy pouze pro poměry bez povodní. Za tohoto stavu je vyhodnocení rizik nekompetentní a neúplné.

Záměr těžby je průběžně obhajován zcela zavádějícími příklady analogie (vodárna Káraný, nebo blízkost nikdy nečerpané skupiny vrtů bez všech potřebných atributů vodního zdroje /Polešovice/), které nutně vedou k pochybám o odborné kompetenci zástupců těžební společnosti.

Vlastní stanovení rizik záměru pro vodní zdroj Bzenec komplex není podloženo vůbec žádnou exaktní metodou. Jedná se především o subjektivní názor zpracovatelky EIA. **Takovýto postup vyhodnocení rizik je nepřezkoumatelný.** Není ani určeno, jaká rizika by již nepřipustná byla, není známa škála hodnocení. Nelze stanovit, které faktory by již těžbu vylučovaly, ani „jak bezpečně“ od těchto faktorů jsou vzdáleny hydrogeologické poměry zájmové lokality.

Právě z daného stavu vzniká směs i protichůdných vyjádření, kdy jednou rizika nejsou žádná, jednou jsou malá a jednou jsou jen jaksi akceptovatelná. Tyto metody hodnocení rizik, ani vzešlé závěry, není možné pro vodní zdroj daného významu akceptovat.

2. Vyjádření k bodu „Námítky VAK a uvedených obcí ve vztahu k vyjádření ČGS z roku 2017“

Naopak, výstupy ČGS směřující k vyhodnocení hydrogeologických poměrů se procesem EIA i napadeného stanoviska EIA, včetně potvrzeného stanoviska, týkají zcela zásadně.

Především nezávislá odborná organizace přímo ministerstvem zřízená k posuzování geologické a hydrogeologické problematiky dochází na základě dostupných odborných materiálů vzniklých v souvislosti s EIA (stanovisko č. j. SOG-441/523/2017) k závěrům, že:

- „přetrvávají nejistoty ve vyhodnocení rizika zamýšlené těžby štěrkopísků“,
- „největší míra nejistoty či rizika plyne z možnosti kvalitativního ovlivnění podzemní vody možnou kontaminací vniklou do těžebny při povodňových stavech a jejím transportem k jímacím objektům“
- „vzhledem k nepřesně definovanému obrazu proudového pole na lokalitě a zřejmě nesprávnému předpokladu pouhých 8 % podzemní vody přitékající k jímacímu území z prostoru zamýšlené těžebny nelze toto riziko (otvírky těžebny) zcela jednoznačně hodnotit jako přijatelné“
- „Vzhledem ke strategickému významu jímacích území Bzenec pro značnou část Jihomoravského kraje je ve smyslu předběžné opatrnosti nezbytné jakékoli negativní ovlivnění tohoto vodního zdroje zamýšlenou těžbou a jejími důsledky zcela jednoznačně vyloučit.“

Dále v rámci stanoviska SOG-441/523a/2017 bylo ČGS konstatováno:

- „v diskutovaném modelu Koppové (2010, 2012) je celá řada nejistot, z nichž některé mohou mít zásadní vliv na tvar proudového pole na lokalitě a tím i na souvislost mezi jímacím územím Bzenec a prostorem těžby“
- „hodnocená studie (model Koppové 2010,2012) zmiňuje existenci hradištského příkopu, ale nekomentuje jeho případný vliv na proudění podzemní vody“
- „podle výsledků řady hydrogeologických průzkumů provedených v širší oblasti jímacích území Bzenec pocházejí podzemní vody na lokalitě z velké části z povrchového toku řeky Moravy a z horního nadjezového úseku Nové Moravy. Pokud tomu tak skutečně je, leží posuzovaná štěrkovna v oblasti přítoku podzemní vody mezi hlavní zdrojovou oblastí a místem jímání podzemních vod“
- „zpracovatel posouzení (Tylčer, 2015) v jedné z úvodních kapitol konstatuje, že vlastní odborný názor na akceptovatelnost či neakceptovatelnost záměru si vytvořil výhradně na základě informací, které jsou obsaženy v dokumentaci a posudku EIA a zejména v hydrogeologických studiích Koppové (2010 a 2012). Vzhledem k existenci mnoha protichůdných názorů a závěrů dalších odborníků na předmětnou problematiku tento přístup poněkud snižuje vypovídací hodnotu předloženého posouzení“
- Ve vztahu k posudku Burda, 2016: „nezpochybnitelným faktem je, že odtěžení stropního izolátoru povodňových hlín a odkrytí hladiny podzemní vody je nevratný proces, který závažnou mírou zvyšuje zranitelnosti hydrogeologického kolektoru, na něž jsou vázány významné vodní zdroje, a snižuje možnosti jeho ochrany“

V rámci stanoviska SOG-441/523b/2017, které bylo zacíleno ke dvěma otázkám směřovaným (1.) k posouzení „kvality“ dokumentace EIA; (2.) k akceptovatelnosti záměru těžebny u vodního zdroje Bzenec komplex za předpokladu realizace 58 podmínek EIA k minimalizaci rizik, bylo ČGS konstatováno:

- ve vztahu k modelu Uhlík a Zeman (2015, 2016):
 - o „výstupy matematického modelování v již skoro 7, resp. 5 let staré hydrogeologické studii Koppové (2010 a 2012) se poměrně významně liší od aktuálních modelových hodnocení (Uhlík 2015 a 2016)“
 - o „je potřeba konstatovat, že tato nová hodnocení se opírají o fundovaně zpracovaný matematický model postavený na důkladné analýze všech dostupných dat, sběru nových“

terénních dat a v neposlední řadě na robustní kalibraci, čímž významně zvyšují spolehlivost vyslovovaných prognóz“

- „ve vztahu k modelu použitému v hydrogeologické studii Koppové (2010, 2012) bylo již ve vyjádření čj. ČGS-441/17/0986*SOG-441/523a/2017 ze dne 31. srpna 2017 poukazováno na celou řadu nejistot, které mohou ovlivnit výsledné hodnocení akceptovatelnosti záměru“
 - o „realitě neodpovídající interpretace koryta Nové Moravy jako hydraulické bariéry mezi plánovanou štěrkovnou a jímacím územím Bzenec-III sever, které leží na jeho druhém břehu“
 - o „v důsledku nesprávného stanovení hydraulické funkce Nové Moravy tak nemohlo být procesem EIA dostatečně identifikováno riziko, které plánovaná těžba štěrkopísků může představovat pro nejbližší ležící jímací území Bzenec III-sever.“
 - o „velikost indukovaných zdrojů z Nové Moravy je výrazně nadhodnocená“
 - o „podhodnocení významu hydrogeologické struktury hradištského příkopu“
 - o „Z hlediska kvalitativního ohrožení podzemní vody se hydrogeologická studie Koppové (2010, 2012) zabývá v podstatě pouze riziky spojenými s odbouratelnými ropnými látkami“
 - o „nebyla řešena problematika znečištění, které může vzhledem k pozici projektované štěrkovny v aktivní záplavové zóně přinést do těžebního jezera případná povodeň (jak v průběhu těžby, tak kdykoli po jejím ukončení)“
 - o „nedostatky v modelovém hodnocení použitém v hydrogeologické studii Koppové (2010, 2012) byly bez následných detailních terénních šetření a fundovaně zpracovaných modelových hodnocení obtížně identifikovatelné, jak naznačuje celá řada víceméně souhlasných posudků (např. Tylčer 2015, Bubák – Patzelt 2014)“
- K otázce 1 (kvalita podkladů EIA) ČGS finálně konstatuje: „Lze tedy konstatovat, že hydrogeologická studie a dokumentace vlivů na životní prostředí byla zpracována na standardní odborné úrovni. Teprve v průběhu posuzovacího procesu a po vznesených námitkách a připomínkách řady fundovaných odborníků se však ukazuje, že předmětná problematika vyžaduje zcela nadstandardní přístup, ať již z důvodu unikátnosti a komplikovanosti hydrogeologických poměrů nebo z důvodu mimořádného strategického významu jímacího území Bzenec-komplex.“
- K otázce 2 (akceptovatelnost záměru těžebny) ČGS konstatuje:
 - o „stanovisko EIA obsahuje celkem 58 podmínek pro různé fáze průběhu těžby, z nichž některé se týkají ochrany podzemních a povrchových vod a snížení rizik pro jímací území Bzenec-komplex“
 - o „za jednu z nejvýznamnějších podmínek lze považovat požadavek na vybudování liniové hydraulické bariéry“
 - o „ve světle nových poznatků o množství podzemní vody přítékající k jímacímu území Bzenec-komplex z prostoru projektované těžebny se provoz hydraulické bariéry jeví jako velmi problematický“
 - o „Lze předpokládat, že dlouhodobý provoz hydraulické bariéry by závažným způsobem kvantitativně ovlivnil možnost odběrů podzemní vody z vodního zdroje Bzenec-komplex ve stávajícím rozsahu. Na základě uvedených skutečností lze při dnešních znalostech provoz hydraulické bariéry považovat spíše za další hrozbu než za nástroj eliminující rizika případné těžby štěrkopísků na jímací území Bzenec-komplex.“
 - o „Ani dodržením ostatních podmínek pro různé fáze těžby není možné zcela vyloučit vnesení kontaminujících látek do podzemní vody přes prostor projektované těžby, a to zejména při povodňových nebo havarijních stavech.“
- K otázce 2 ČGS finálně konstatuje:

- „Případná otvírka štěrkovny v dobývacím prostoru Uherský Ostroh tak představuje nárůst počtu již existujících rizik a další ohrožení vodního zdroje Bzenec-komplex. Vzhledem ke strategickému významu jímacího území Bzenec-komplex pro značnou část Jihomoravského kraje je nezbytné jakékoli negativní ovlivnění tohoto vodního zdroje zamýšlenou těžbou štěrkopísků a jejími důsledky jednoznačně vyloučit.“
- „Po prostudování dokumentace EIA a zejména hydrogeologické studie Koppové (2010, 2012), která je její přílohou, a po jejím porovnání s nejnovějšími výsledky modelových hodnocení provedených firmou PROGEO, s.r.o., (Uhlík 2015 a 2016) lze konstatovat, že plánovaná těžba štěrkopísků představuje pro jímací území Bzenec-komplex reálné riziko zejména z hlediska negativního ovlivnění kvality podzemní vody. Podmínky realizace záměru stanovené v souhlasném závazném stanovisku MŽP čj. 12289/ENV/15 ze dne 9. března 2015 nemohou z pohledu aktuálně dostupných znalostí tato rizika dostatečně eliminovat.“
- „**Z výše uvedených důvodů nemůže ČGS ve smyslu předběžné opatrnosti označit záměr těžby štěrkopísků v DP Uherský Ostroh z hydrogeologického hlediska jako akceptovatelný.**“

Opakované vyjádření MŽP, ale rovněž ministra, o výše citovaných závěrech ČGS ve smyslu, že „nepřináší žádné nové skutečnosti“ je skandální. Ve skutečnosti závěry ČGS paralelně identifikují některé zásadní vady prací Koppové, na které je dlouhodobě poukazováno odvolatelem č. 1. Postup MŽP proto nebudí důvěru, a to i z důvodu, že existence výše uvedených vyjádření ČGS byla zatajena členům první rozkladové komise k přezkoumání stanoviska EIA. Je tedy otázkou, zda vůbec druhá rozkladová komise měla možnost se s těmito důležitými podklady seznámit.

Závěry ČGS uvedené výše, přinášejí důvodné pochybnosti, které jsou překážkou zjištění stavu věci podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Podle tohoto ustanovení mělo MŽP, potažmo nyní ministr, nejdříve vypořádat skutečnosti přinášející důvodné pochybnosti, a teprve poté rozhodnout. Je evidentní, že se tak nestalo, a že tyto závěry nebyly převzaty a použity, ačkoliv byly správnímu orgánu známy.

Výše uvedené rovněž dokládá, jak nejasné, nepodložené, zcela subjektivní a nedostatečně zargumentované je vyhodnocení dopadů a rizik pro vodní zdroj Bzenec komplex v podkladech EIA (tedy neodbornost, neobjektivnost a nekomplexnost dokumentace, jak požaduje zákon EIA, § 1 a 19, a přílohy č. 4). Specialisté instituce zaměřené na posuzování dané problematiky (ČGS) **nedoporučují** záměr těžebny na základě shromážděných dat, podkladů a názorů realizovat (SOG-441/523b/2017). Vůbec tak není pravdivé tvrzení, že by ČGS neodpověděla na otázku akceptovatelnosti záměru (otázka 2).

Nelze souhlasit s interpretací ministra o „standardní odborné úrovni“ materiálů EIA. Celý tento předkládaný dokument hned v několika bodech dokládá zásadní chyby v hydrogeologické studii Koppové i další nedostatky podkladů EIA. Metodika vyhodnocení rizik na vodní zdroj je nepřezkoumatelná, obsahující hrubá odborná pochybení, subjektivní, neúplná (čímž dokumentace EIA nespĺňuje požadavky zákona EIA), a je navíc i v rozporu se závěry ČGS. Některé podmínky EIA jsou nerealizovatelné, výčet rizikových scénářů je účelově zúžen. Hydraulická bariéra je v podkladech EIA oproti podmínkám EIA navržena bez funkce zamezení postupu kontaminantu k vodnímu zdroji. Rizika povodní, vznik bezodtokého jezera a na tyto události vázaná rizika pro vodní zdroj nebyla hodnocena vůbec.

3. Vyjádření k bodu „Doplnění VAK a uvedených obcí ze dne 31. 5. 2019“

Stanovisko EIA o akceptovatelnosti záměru těžebny Uherský Ostroh pro podzemní vody využívané ve vodním zdroji Bzenec komplex bylo v odborné rovině v mnoha ohledech zásadně zpochybněno.

Ani ČGS po prostudování všech shromážděných podkladů nedoporučuje záměr těžebny Uherský Ostroh kvůli principu předběžné opatrnosti realizovat. Vzniklé odborné argumenty proti těžbě v dané poloze k vodnímu zdroji Bzenec komplex nelze vypořádat jejich „nepřevzetím“, nebo popřením s odkazem na to, že se jedná o známé skutečnosti. Zásadní odborné výhrady odvolatele č. 1 k dokumentaci záměru těžby zůstávají ze strany zástupců těžební společnosti i MŽP a ministra nevyřešeny.

Existující legislativní rámec po provozovateli vodního zdroje Bzenec komplex v souvislosti s případným vznikem těžebny Uherský Ostroh ukládá povinnosti, které provozovatele vodního zdroje trvale zatíží (zvýšená kontrolní činnost, širší monitoring, průběžné expertní hodnocení situace, adaptace vodárenského systému a nouzového zásobování obyvatelstva pitnou vodou v reakci na vynucený havarijný stav v důsledku omezení nebo odstavení vodního zdroje Bzenec-komplex atd.). Cílová situace tak jednoznačně zakládá zhoršující podmínky vodohospodářských aktivit odvolatele č. 1, vzhledem k nárůstu rizik, a byla by zdrojem dodatečných nákladů provozovatele vodního zdroje. Záměr realizace těžebny jde zcela proti duchu zákonem požadované eliminace rizik v okolí vodního zdroje.

4. Vyjádření k bodu o „Doplnění odvolání VAK a uvedených obcí ze dne 5. 8. 2019“

4.1 Vyjádření k principu předběžné opatrnosti

MŽP i ministr zavádějícím způsobem vysvětlují uplatnění principu předběžné opatrnosti v poloze znásobení posudků EIA (Bubák a Patzelt 2014, Tylčer 2015). Tyto posudky však zcela míjí hlavní vznesené námitky k podkladům EIA i jejím závěrům (Datel a Uhlík 2017 – Argumentační manuál VaK + návazné námitky vznesené v souvislosti s odvoláním proti stanovení dobývacího prostoru). Uvedené posudky naopak hydrogeologické podklady EIA vzešlé z modelu Koppové nekriticky přejímají, a lze jen spekulovat, zda to nastalo z důvodu nedostatečné pozornosti, kterou zpracovatelé věnovali danému problému, jejich odborné nekompetentnosti ve vztahu k posuzování modelových prací, nebo došlo dokonce k úmyslnému opomenutí zjevných chyb.

Uplatnění předběžné opatrnosti ve vztahu k vodnímu zdroji Bzenec komplex spočívá v naplnění požadavku artikulovaném ČGS, odpůrcem záměru těžby v dané lokalitě, ale i v souhlasném stanovisku EIA („V důsledku realizace záměru těžby prokazatelně nesmí dojít k ovlivnění vodního zdroje.“) Pokud se vyskytnou faktory, jejichž vliv nelze dostatečně vyspecifikovat (např. povodně), pokud prokazatelně podklady hodnocení EIA jsou v rozporu s pozorovanou realitou, pokud přetrvávají nejistoty o vlivu záměru, znamená povolení těžby přesný opak uplatnění principu předběžné opatrnosti s možným dopadem na 140 tis. zásobených obyvatel z vodního zdroje Bzenec komplex.

4.2 Vyjádření ke střetu zájmů těžby a ochrany podzemních vod (vodního zdroje)

V zájmovém území prokazatelně ke střetu zájmů dochází. Štěrkopísky vzhledem k propustnosti a zastižené mocnosti (hradištský příkop) umožňují vznik bilančně velmi významných zdrojů podzemní vody a jejího proudění k vrtům vodního zdroje Bzenec komplex (5. největší vodní zdroj v ČR).

Současně jsou štěrkopísky předmětem zájmu těžební společnosti.

Je potřeba poznamenat, že v oboru geologie i hydrogeologie existuje z podstaty věci vždy pochybnost (nejistota) ohledně interpretace poměrů i odhadu jejich dalšího vývoje. Zakomponování těchto nejistot do rozhodovacího procesu vázaného na popis rizik je obvykle realizováno tak, že jsou předpokládány „nejhorší možné“ podmínky horninového prostředí ve vztahu k projektovanému záměru. Nic z těchto principů posuzování rizik v podkladech EIA ve vztahu k těžbě uplatněno nebylo, naopak – posuzované hydrogeologické poměry jsou interpretovány zcela chybně, a znamenají tak nulovou záruku ochrany vodárenských zdrojů. Výsledkem procesu EIA plného odborných chyb je tak stav, kdy jsou zájmy těžby štěrkopísku totálně nadřazeny zájmům jejich vodárenského využívání.

Pomocí fotografií, měřených průtoků, grafů vývoje hladin, izolinií hladin podzemní vody i schémat rozložení propustnosti bylo prokázáno, že interpretace hydrogeologických poměrů vodního zdroje Bzenec komplex a zamýšlené těžby je v podkladech EIA chybná.

Pročež tvrzení ministra v potvrzujícím stanovisku, že „*nepochybně k ohrožení vodního zdroje nedojde*“ je odborně zásadně chybné a nekompetentní.

4.3 Vyjádření k CHOPAV a vodohospodářskému využití ložiska

Existence ustanovení CHOPAV v legislativě ČR (nařízení vlády č. 85/1981 Sb.) dokládá odborně podložený přístup k základnímu principu, o který je veden spor. Odkrytí hladiny podzemní vody je nežádoucí proces kvůli ohrožení zejména kvality podzemních vod. Zákaz odkrývání hladiny podzemní vody je vyjádřením principu předběžné opatrnosti za účelem ochrany podzemní vody.

Citovaný odst. e) bodu 1 nařízení vlády č. 85/1981 určitým způsobem zmírňuje zcela plošně vymezený zákaz těžby. Opravdu je ale cílem tohoto zmírnění umožnit těžbu v nátokové oblasti vodního zdroje pro 140 tis. obyvatel? Opravdu má být pomocí příslibu zprovoznění sezónních závlah cílem zvyšovat rizika pro jiné - zcela zásadní existující celoroční vodohospodářské využití území pomocí vodního zdroje Bzenec komplex o aktuální vydatnosti 180 l/s, s možností potenciálního zvýšení na 400 l/s? Opravdu je potřeba při poloze záměru těžebny 100 m od trvale zavodněného kanálu Nová Morava vytěžit tisíce tun šterkopísků za účelem zprovoznění sezónních závlah?

Je naprosto zjevné, že uplatnění výjimky ze zákazu těžby dle odst. e) bodu 1 nařízení vlády č. 85/1981 je naprosto účelové a v oblasti s vodním zdrojem směřuje přímo proti cílům vyhlášení CHOPAV (a zákazu těžby).

5. Vyjádření k bodu o odborných posouzeních, která se rozcházejí

Je povinností procesu EIA zajistit odborně správné, objektivní a úplné podklady pro posuzované území (§ 1 odst. 3 a § 19 odst. 2 zákona EIA). Bez splnění výše uvedeného základního předpokladu nelze v procesu EIA dospět k objektivním závěrům, což se v tomto případě přesně stalo.

Tento předkládaný dokument a rovněž celá řada dalších dokumentů (vyjádření Kněžka 2012, Šedy (2014), Datla (2015), Datla a Uhlíka (2017), i modelové práce Uhlíka a Zemana, 2015 - 2018) dokládají chybné a nedostatečné podklady EIA i zcela subjektivní a nepodložené závěry, i nerealizovatelné podmínky EIA.

Odvolatel č. 1 (i jeho odborní zástupci) jsou přesvědčeni, na rozdíl od závěrů EIA, že rizika těžby pro vodní zdroj Bzenec komplex nelze při dané poloze vodního zdroje a navrhované těžebny šterkopísku eliminovat. Při řádném zpracování dostupných podkladů EIA ve vztahu k popisu hydrogeologických poměrů, při realistickém výčtu scénářů rizik, při dostatečném zhodnocení specifík zájmového území (aktivní záplavová oblast, vodní zdroj Bzenec komplex) nemusela kauza těžebny Uherský Ostroh vůbec dospět do aktuální neudržitelné situace, kdy záměr těžby je přes zjevná podstatná pochybení podkladů a závěrů EIA nadále prosazován.

Odvolatelé z výše uvedených důvodů shrnují, že ministr souhlasné závazné stanovisko EIA (resp. verifikační stanovisko) potvrdil v rozporu s právními předpisy. Závěry ministra jsou (jak bylo podrobně zdůvodněno výše) zčásti nepřezkoumatelné, a tudíž nezákonné. Odvolatelé proto trvají na tom, že stanovisko EIA (ve znění verifikačního stanoviska) je od počátku nezákonné, jelikož dokumentace EIA nesplňuje požadavky zákona EIA a k potvrzujícímu stanovisku proto nelze přihlížet.

III. Závěr

Odvolatelé závěrem upozorňují, že v konečném důsledku jejich věcné argumenty nebyly ze strany příslušných správních orgánů doposud řádně posouzeny, neboť tyto příslušné správní orgány opakovaně odkazují zejména na stanovisko EIA (ověřené verifikačním stanoviskem), které však bylo vydáno na základě nesprávných podkladů obsahující nesprávná vstupní data (viz výše). Obvodní báňský úřad Jihomoravského kraje tvrdil, že je nucen se řídit závaznými stanovisky dotčených orgánů a nemá prostor se od nich odchýlit. MŽP při přezkumu verifikačního stanoviska tvrdilo, že případně nové skutečnosti související s případem lze řešit až v navazujících řízeních. Ostatně i sám ministr toto tvrzení zopakoval na str. 6 potvrzujícího stanoviska, když konkrétně uvedl, že *„aktuální zjištění o proveditelnosti předmětného záměru, která vyšla najevo až po dokončení procesu EIA podle zákona č. 100/2001 Sb., popřípadě aktuální poznatky související s ochranou životního prostředí (suchem) musí být projednány a zohledněny v navazujících řízeních podle platných právních předpisů.“*

Vzhledem k tomu odvolatelé apelují na ČBÚ jako na odvolací orgán v navazujícím řízení o stanovení dobývacího prostoru, který jako již poslední instance v tomto řízení může důvodné námitky odvolatelů, uplatněné v odvolání a v navazujících vyjádřeních včetně tohoto, řádně posoudit, aby uplatnil princip předběžné opatrnosti a upřednostnil ochranu nenahraditelného zdroje podzemní vody před trvalým navýšením rizik pro tento vodní zdroj v důsledku těžby tím, že zruší rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru.

V Brně dne 13. 1. 2020

Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s.	Obec Ostrovánky	Obec Vřesovice
Město Vracov	Obec Nechvalín	Obec Vnorovy
Obec Dolní Bojanovice	Obec Čejč	Obec Tvarožná Lhota
Město Veselí nad Moravou	Obec Starý Poddvorov	Obec Skoronice
Obec Moravský Písek	Obec Mutěnice	Město Kyjov
Obec Vlkoš	Obec Archlebov	Město Hodonín
Obec Karlín	Obec Hrušky	Obec Nová Lhota
Obec Hovorany	Obec Šardice	Obec Ježov
Obec Žeravice		

Příloha: Fotodokumentace

Obr.4a Železniční koridor z Bzence do Veselí nad Moravou přehrazuje údolní nivu Moravy a spolupodílí se na vzniku bezodtokých jezer v širší oblasti vodního zdroje Bzenec komplex, povodeň 1997

Obr.4b Železniční koridor z Bzence do Veselí nad Moravou v místě přemostění Syrovinky, v pozadí silnice č. 54 z Moravského Písku do Veselí nad Moravou a z ní povodňové jezero v oblasti prameniště Bzenec I, povodeň 1997

Obr.4c Vnos splavenin do povodňových jezer, povodeň 2006, Zachování krycích povodňových hlín v nátokové oblasti vodního zdroje Bzenec komplex je prioritní!

Obr.4d Povodňové jezero v nivě Moravy, splachy ornice a organické hmoty z polí, povodeň 2006 vzniklá z jarního tání,

Obr.4e Povodňové jezero při silnici č. 54 – oblast těžby je zaplavována již povodní Q20, povodeň 2006 vzniklá z jarního tání

Seznam použitých podkladů:

- Bubák, D. – Patzelt, Z. (2014): Posudek s obsahem a rozsahem podle přílohy č. 5 § 9 zákona č. 100/2001 Sb. pro záměr „Těžba a úprava štěrkopísků v Uherském Ostrohu 2“. Závěrečná zpráva. – GET, s.r.o. Praha.
- Burda, P. (2017): Uherský Ostroh 2, těžba a úprava štěrkopísků a ovlivnění jímacích území Bzenec. Znalecký posudek. – GEOTest, a.s. Brno.
- Datel, J. V. (2015): Odborné vyjádření k hydrogeologické dokumentaci v procesu EIA, k souvisejícím a dalším podkladům a dalším podkladům ve věci záměru Uherský Ostroh – těžba štěrkopísků. – RNDr. Josef V. Datel, Ph.D. Praha.
- Datel, J. V. – Uhlík, J. (2017): Seznam argumentů pro VaK Hodonín, a.s., v souvislosti s plánovaným otevřením těžby štěrkopísků Uherský Ostroh. – RNDr. Josef V. Datel, Ph.D. Praha.
- Kněžek, V. (2012): Uherský Ostroh. Otvírka a těžba štěrkopísků. Znalecké hydrogeologické posouzení závěrečné zprávy Aquatest, a.s., „Vyhodnocení velikosti a významnosti vlivů záměru na podzemní a povrchovou vodu“. – Hydrogeologická společnost, s.r.o. Praha
- Koppová, H. (2010): Těžba a úprava štěrkopísků v Uherském Ostrohu. Vyhodnocení velikosti a významnosti vlivů záměru na podzemní a povrchovou vodu. Závěrečná zpráva. – AQUATEST, a.s. Praha.
- Koppová, H. (2012): Uherský Ostroh – těžba štěrkopísků – hydrogeologická studie. Závěrečná zpráva. – AQUATEST, a.s. Praha
- Koppová, H. (2015): Uherský Ostroh – těžba štěrkopísků – závěrečná zpráva. Doplnění hydrogeologické studie. – AQUATEST, a.s. Praha
- Kryštofová, E. – Burda, J. (2018): Čj. SOG-441/523/2017, Vyjádření ČGS k závěrům dokumentů zpracovaných v procesu EIA ve věci záměru rozšíření těžby štěrkopísků u Uherského Ostrohu - zejména hydrogeologické studie (Koppová 2012) a oponentního posudku (Tylčer 2015) a komentář k posledním dokumentům zpracovaným oponenty (Datel 2015 a Burda 2017), Česká geologická služba, Praha 1
- Kryštofová, E. – Hrazdíra, P. (2017): SOG-441/523a/2017, Vyjádření ČGS k závěrům dokumentů zpracovaných v procesu EIA ve věci záměru rozšíření těžby štěrkopísků u Uherského Ostrohu – zejména hydrogeologické studie (Koppová 2012) a oponentního posudku (Tylčer 2015) – a komentář k posledním dokumentům zpracovaným oponenty (Datel 2015 a Burda 2017) – rozšíření vyjádření ČGS zn. SOG-441/523/2017 ze dne 4. srpna 2017, Česká geologická služba, Praha 1

- Kryštofová, E (2017): SOG-441/523b/2017, Posouzení akceptovatelnosti záměru těžby štěrkopísků u Uherského Ostrohu zejména ve vztahu k blízkému jímacímu území Bzenec-komplex, Česká geologická služba, Praha 1
- Landa, I (2017): Znalecký posudek číslo 67-1-2017, Vliv těžby štěrkopísků na využívání zdrojů pitné vody, Lokalita Uherský Ostroh, Točnick
- Malý, J., (1990): Hydrogeologická syntéza kvartéru Dolnomoravského úvalu. Závěrečná zpráva. GEOtest Brno, n. p., Brno
- STŘEMCHA, J., (2009): SANACE TĚKAVÝCH CHLOROVANÝCH UHLOVODÍKŮ V PODZEMNÍ VODĚ V PŘEDPOLÍ PRAMENIŠTĚ BZENEC, ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA SANACE, TEXTOVÁ ČÁST, SAKOL - EKOTECHNOLOGIE, SPOL. S R.O.
- Šeda, S. (2014): Posouzení rizika těžby štěrkopísků v severním okolí jímacího území Bzenec-komplex. – OHGS, s.r.o. Ústí nad Orlicí
- Taraba, J., (1971): Veselí nad Moravou – Závěrečná zpráva o provedení hydrogeologického průzkumu. GEOtest Brno, n. p., Brno.
- Tylčer, J. (2015): Uherský Ostroh – těžba štěrkopísků. Oponentní posouzení hydrogeologické studie vypracované společností Aquatest, a.s., zodpovědný řešitel RNDr. H. Koppová, prosinec 2012. – AQD-envitest, s.r.o. Ostrava
- Uhlík, J. – Zeman, O. (2015): Vodní zdroj Bzenec-komplex. Modelové hodnocení jímacího území. Dokumentace 1. etapy prací. – PROGEO, s.r.o. Rostoky u Prahy
- Uhlík, J. – Zeman, O. (2016): Vodní zdroj Bzenec-komplex. Modelové hodnocení jímacího území. Dokumentace 2. etapy prací. – PROGEO, s.r.o. Rostoky u Prahy.
- Uhlík, J. – Zeman, O. (2018): Vodní zdroj Bzenec-komplex. Modelové hodnocení jímacího území. Dokumentace 3. etapy prací. – PROGEO, s.r.o. Rostoky u Prahy.
- Vacek, Z. (1983): Bzenec – komplex. Čerpací zkouška. Závěrečná zpráva. Vodní zdroje, n.p. Praha, Praha, Závod 03 Holešov, Holešov.
- Žídková, P. (2010): Těžba a úprava štěrkopísků v Uherském Ostrohu 2. Dokumentace o hodnocení vlivu záměru na životní prostředí zpracovaná dle přílohy č. 4 zákona č. 100/2001 Sb. – Ing. Pavla Žídková. Mokré Lazce